

intervencions de personalitats destacades de la ciència espanyola, eren llegits i lliurats els missatges de salutació i adhesió (la majoria en llatí, però també molts en castellà, i d'altres en altres llengües, a l'arbitri de les Universitats) dels centres docents d'arreu del món. Els representants de les diferents universitats eren cridats per ordre cronològic invers, de manera que hom començà amb institucions docents americanes creades el mateix any 1953. I així arribà el dia 12, culminació, com hem dit, de tots els actes: revestits amb abillaments acadèmics (que amb llurs diferències de formes, colors i altres atributs, palesaven les diverses procedències dels qui els usaven), tots els representants (més de cent vint-i-cinc) participaren a la «processó acadèmica», que, originada a l'ajuntament, i recorrent els carrers de la població, arribà al paranif de la Universitat, per l'històric portal plateresc de l'edifici. Tingué lloc aleshores la sessió acadèmica més solemne de les jornades centenàries, presidida per altes jerarquies culturals, en la qual llegiren missatges els representants de les més antigues universitats d'Europa, entre altres, les d'Oxford i Cambridge, Montpeller i París, Pàdua i Bolonya. Durant les festes jubilaris, ultra les sessions esmentades, hom havia organitzat visites a diferents institucions i locals universitaris, i als monuments de la ciutat, totes elles guiades per professors especialistes. No mancaren, com de costum en aquests casos, recepcions, festivals folklorics, concerts, representacions teatrals. En relació amb els actes del centenari, se celebrà l'Assemblea d'Universitats Hispàniques (Madrid, del 3 al 8 d'octubre; Salamanca, del 8 al 12), clausurada en una de les sessions oficials dels actes commemoratius. En les seves reunions científiques foren debatuts temes de gran transcendència per a les relacions culturals entre Espanya i Hispanoamèrica (missió de la Universitat; equivalència d'estudis i convalidació de títols; intercanvi de professors, alumnes i material d'ensenyament; formació humanística de la Universitat, i temes generals) i foren presos diversos acords a proposta d'assembleistes. — A. M. BADIA I MARGARIT.

Les actes del Primer Congrés del Pirineu. — L'Institut d'Estudis Pirinencs, de Saragossa, que havia organitzat el Primer Congrés Internacional del Pirineu (San Sebastián, setembre de 1950), de la celebració del qual donàrem compte en aquest BUTLLETÍ (I, 104-105), ha publicat, l'any 1952, les actes del Congrés, en set volums. El primer, dedicat a la ponència general, crònica i conclusions, conté: comitès del Congrés, llista de congressistes, programes, el qüestionari de la ponència general i les contestes dels congressistes (articulades per seccions), la crònica del Congrés, l'acta i els textos de les intervencions de les sessions inaugural i de clausura, les conclusions aprovades i l'elecció de membres dels comitès de la Unió Internacional d'Estudis Pirinencs; tot el que hem indicat ja havia estat publicat a part (per a ús dels congressistes), o dins la revista «Pirineos». El volum segon, dedicat a la secció I del Congrés (geologia i geofísica), insereix les comunicacions presentades i estudiades dins aquesta secció, i, semblantment, en els volums tercer a setè, hom ha publicat les comunicacions corresponents a les seccions II (meteorologia, edafologia, botànica i zoologia), III (prehistòria, antropologia i etnologia), IV (geografia), V (història, art i dret), i VI (filologia), respectivament. — A.-M. B. I M.

Centenari de Joaquim Sarret i Arbós. — El dia 4 d'agost de 1953 s'acomplí el centenari de la naixença de l'infatigable historiador manresà Joaquim Sarret i Arbós. La revista «Bages» — que des del gener d'aquest any intenta de recollir tots els batecs espirituals de Manresa i la seva comarca —, en col·laboració amb diverses entitats culturals manresanes, organitzà un senzill homenatge dedicat a la seva memòria. Aquest homenatge, que tingué lloc a finals d'any, consistí en la col·locació del retrat

1. *Actas del Primer Congreso Internacional de Estudios Pirenaicos, San Sebastián 1950.* Saragossa, Instituto de Estudios Pirenaicos (Consejo Superior de Investigaciones Científicas), 1952. 7 volums. 190 + 397 + 353 + 223 + 279 + 219 + 193 pàgs.

d'En Sarret a l'Arxiu Municipal de Manresa, que ell regentà durant quaranta anys, en la dedicació d'un carrer de l'eixampla de la ciutat i en una conferència que el director de l'Arxiu Històric de la Ciutat, de Barcelona, senyor Agustí Duran i Sanpere, féu a la Biblioteca Popular, sota el títol *Evocant la personalitat de Joaquim Sarret i Arbós (1853-1935)*. A part aquests actes oficials, la novella agrupació d'Amics de la Història de Manresa, creada en ocasió d'aquest centenari, decidí de patrocinar la publicació d'un treball inèdit d'En Sarret titulat *Noticier i guia de la molt noble, molt lleial i benèfica ciutat de Manresa*. — F. SOLER I QUINTANA.

L'Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus. — Aquesta entitat fou fundada l'any 1947 per uns quants entusiastes d'aquell monestir que conserva els cossos de reis tan egregis com Pere el Gran i Jaume el Just i altres persones reials i de la noblesa. Els sis anys de la seva actuació han aconseguit de moure un gran sector d'opinió a favor del monestir, massa oblidat fins ara. L'entitat és absolutament particular, no depèn de cap organisme oficial i actualment agrupa uns dos-cents socis. Això vol dir que tampoc no té cap mena de subvenció fixa, i econòmicament es nodreix de les quotes dels seus socis. A desgrat d'una tal limitació d'ingressos ha desplegat una propaganda formidable. Són ja populars les festes anuals que atreuen contingents per milers a Santes Creus el primer diumenge de setembre, quan hom celebra una solemnitat acadèmica, una festa religiosa i actes folklòrics i d'esbargiment popular. L'Arxiu ha convocat alguns concursos per a treballs d'erudició, en els quals concedeix el Premi Abat La Dernosa a treballs d'història sobre el monestir i el Premi Abat Ferrera a treballs d'arqueologia. Cada any convoca també un concurs fotogràfic, que ha esdevingut segurament el de més ressò a Catalunya. Els resultats d'aquests concursos han estat molt falaguers pel nombre de treballs, per la qualitat d'aquests i àdhuc per la categoria de les persones premiades. Els esforços de l'Arxiu, entitat entre erudita i popular, han estat recompensats amb una afluència de visitants del monestir com mai no hi havia hagut. Pels seus bons oficis els accessos al monestir han millorat notablement; ha impulsat serveis de comunicació extraordinaris; ha provocat diverses obres molt albirables i costoses d'embelliment i de restauració a Santes Creus; i ha fet possible la creació del Patronat oficial del monestir que destina íntegrament a favor del monument el producte dels drets d'entrada.

L'Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus publica anualment, des del 1947, les seves Memòries, de les quals han aparegut fins ara diversos fascicles; entre els articles publicats dins elles ens cal destacar els següents: *Fr. Pedro Sallà, abad de Santes Creus*, per E. Fort i Cogul; *Notes sobre dos retaules de l'altar major de Santes Creus*, per J. M. Madurell i Marimon; *Un document de l'abat Ferrara*, per Ll. Bergadà i Girona; *Els pastoraiges d'estiu del monestir de Santes Creus en el segle XII*, per F. Duran i Canyameres; *Inicis de l'arquitectura ogival a Santes Creus*, per C. Martinell; *El retaule major gòtic de Santes Creus*, per J. M. Madurell i Marimon; *Guillermo de Montpellier*, per P. Serramalera i Cosp; *Itinerari cistercenc*, per J. Bonavia i Jacas; *El patrimoni de Santes Creus en el segle XII*, per J. Ainaud de Lasarte; *L'abat Dorda de Poblet i el monestir de Santes Creus durant la guerra de Successió*, per J. Guibert; *El panteó dels Montcada a Santes Creus*, per J. M. Madurell i Marimon.

A part de les Memòries, hom ha editat alguns treballs monogràfics d'interès, que formen la sèrie de «Publicacions de l'Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus». Els quatre primers volums són: I. *Valor històric d'una llegenda*, per Fèlix Duran i Cañameras (1948; 16 pàgs.). — II. *El historiador de Santes Creus Fr. Domingo, sus precursoros y el libro de Pedret*, per Eufemià Fort i Cogul (1949; 152 pàgs. + 1 facs.). — III. *Santes Creus en la guerra contra los franceses (La política del mariscal Suchet en la baja Cataluña)*, per Joan Mercader i Riba (1950; 136 pàgs.). — IV. *El rector de Vallfogona i Santes Creus*, per Eufemià Fort i Cogul (1950; 72 pàgs.). — E. FORT I COGUL.